CZWARTEK dnia 1. Kwietnia 1819. (Nro 149)

Gazeta Codzienna Narodowa i Obca.

Prenumerata w Warszawie kosztuje na Kwartał Zł: 10. po Województwach z Pocztą na Kwartał Zł: 13.

WIADOMOŚCI KRAJOWE.

— *z Warszawy.* —

Instrukcja

Wydana przez Kommissją Rządową Sprawiedliwości dla Konserwatorów Wojewódkich, w celu wykonania podług jednostajnych wzorów artykułów 140, 141, 142, 143 i 144 Prawa Sejmowego o Hipotekach.

Kodex cywilny obowięzuje przedającego majątek nieruchomy, w szacunku zupełnie niezaspokojonego, i chcącego zabespieczyć sobie pierwszeństwo hipoteki względem resztującego szacunku, aby kontrakt przedaży podawał do xiąg hipotecznych; ale nieobowięzuje nabywcę majątku nieruchomego do objawienia swego tytułu nabycia w tychże księgach.

Kodex Cywilny upoważnia tak zwane tajne hipoteki, które, choćby do ksiąg hipotecznych wpisanemi nie były, obciążają jednak majątek nieruchomy. — Nie można zatém z ksiąg hipotecznych, podług przepisów Kodexu prowadzonych, żadnej pewnej wyczytać wiadomości, kto jest właścicielem majątku nieruchomego, zwłaszcza gdy szacunek przez kupującego całkiem zapłaconym został, i jakiemi wierzytelnościami obciążonym jest tenże majątek.

Prawo o ustaleniu własności dóbr nieruchomych, o przywilejach i hipotekach na Sejmie 1818. r. uchwalone, zamyka w sobie pomiędzy innemi celami i ten, aby księgi hipoteczne były zupełnym zbiorem wszelkich aktów tyczących się nietylko własności dóbr nieruchomych, ale i stanu ich obciążenia.

Nim te akta w różnych epokach, i pod powagą różnych praw, i w różnych językach sporządzone, z upłynieniem terminu prekluzyjnego, dla każdego Województwa wyznaczonego, odnowionemi i w jedne księgi krajowe połączonemi będą, chciało mieć prawo Sejmowe, aby przed nadejściem jeszcze tej chwili wiadomość o nich z ksiąg hipotecznych, jakie dochowanemi zostały z epoki różnych Rządów, cząstkowo czerpaną była; a w czem też księgi niedokładną wiadomość obejmują, aby takowa przez dodatkowe składanie aktów uzupełnioną została, ile to się stać może przed upłynieniem terminu prekluzyjnego.

Ku osiągnieniu tego celu zmierzają przepisy artykułów 140, 141, 142, 143, i 144. wspomnionego prawa Sejmowego. Chcąc, aby te wykonywanemi były podług jednostajnych wzorów, Kommissja Rządowa Sprawiedliwości następującą dla Konserwatorów hipoteki wydaje instrukcją,

mieszcząc w niej oraź niektóre objaśnienia które służyć mają dla Konserwatorów aby ci oświeconemi byli o istotnej dążności dopiero wspomnionych artykułów prawa, bynajmniej nienaruszając niepodległego w zastósowaniu prawa do przypadków zdania Magistratur Sądowych.

Artykuł 1.

Przepisy ściągające się do wykonania Artykułu 140 Prawa Sejmowego następującej treści:

„W częściach kraju uległających porządkowi hipotek Pruskich, wszelkie „czynności poprzedzające zaprowadzenie „praw konstytucyjnych Xięztwa Warszawskiego, które podane zostały do rejestratury hipotecznej, mają pierwszeństwo od daty owczasowego podania. Każda strona „interessowana, któraby niebyła zapewnioną iź czynność do rejestratury podana wciągniętą została do ksiąg hipotecznych, obowiązaną jest oświecić się w biórze Konserwatora hipotek o skutku podania, i „żądać, albo uskutecznienia wpisu podług „przepisanego porządku, albo oddania na „powrót dokumentu, na którym prócz zapisanej prezentaty i numeru dawnego „dziennika, Konserwator położy numer „swego rejestru literami, i podpisze się. „Rejestr takowych zawartych przed epoką praw konstytucyjnych Xięztwa Warszawskiego, a niewpisanych czynności, „powinien być okazany przez Konserwatora każdemu, mającemu potrzebę oświecenia się o stanie hipotek, poprzedzających rzeczoną epokę."

Powszechna rewizja archiwów hipotecznych, która poprzedziła epokę Sejmową, miała szczególniej ten cel, aby przygotować wiadomość o wszelkich w artykule 140 wymienionych, a do ksiąg hipotecznych jeszcze niewniesionych czynnościach. Łatwo więc Konserwatorowie utworzyć mogą rejestr nakazany artykułem 140. Rejestr ten, napisany na papierze niestęplowym, którego stronnice zaznaczonemi być powinny przez Prezesa Trybunału, lub osobę przez niego wyznaczoną, składać się ma z następujących rubryk:

a. Prezentanta aktu.
b. Numer dawnego dziennika.
c. Numer nowego rejestru.
d. Treść aktu.
e. Nieruchomość której się akt dotycze.
f. Powiat, w którym jest położoną.
g. Uwagi.

Przy końcu rejestru sporządzony będzie sumarjusz porządkiem alfabetycznym podług nazwiska dóbr wiejskich, i po miastach podług nazwiska ulic, w których znowu rozróżnić należy liczby domów.

Jeżeli strony interessowane żądać będą wpisania do księgi hipotecznej tych dawniej podanych aktów; w tym względzie zachować należy postępowanie przepisane w instrukcji hipotecznej z dnia 21 Września 1809. roku.

Jeżeli żądać będą zwrotu aktu, Konserwator postąpi sobie podług przepisów artykułu 140, i nic więcej żądać niebędzie za wpisanie do nowego rejestru i wydane zaświadczenie względem numeru, pod którym ten akt w nowym rejestrze wpisanym został, nad złotych polskich dwa.

Jeżeliby strony nieżądały ani wpisania do ksiąg, ani zwrotu podanych do hipoteki aktów, wtedy te zostawać będą w depozycie u Konserwatora. Również zostawać będą w depozycie akta, których oryginały są w aktach hipotecznych, a które się dotyczą kilku stron; tych tylko kopie wydawać będzie Konserwator stronie interessowanej. Obligi oryginalne tylko wierzycielowi wydawanemi być mogą.

Artykuł 2.

Przepisy ściągające się do wykonania artykułu 141 Prawa Sejmowego, następującej treści.

„Przepisy poprzedzającego rtykułu

„stosują się oraz do czynności pochodzą„cych z epoki zaprowadzenia praw kon„stytucyjnych Xięstwa Warszawskiego, „skoro podanemi były do bióra Konser„watora przed uregulowaniem ksiąg temże „prawem nakazanych, o ileby się już nie„znajdowały w tychże księgach."

Oprócz rejestru w poprzedzającym artykule wspomnionego, sporządzonym będzie tym samym sposobem drugi rejestr dla zebrania niewniesionych jeszcze do księgi hipotecznej czynności, o których wspomina artykuł 141.

Jeżeli strony żądać będą zwrotu dokumentu, lub wcale się niezgłoszą, postąpi sobie Konserwator, jak jest wyżej przepisano. Jeżeli zaś strony żądać będą wpisu, zachować należy postępowanie kodexem cywilnym teraz obowięzującym przepisane, i wciągnąć też wpisy do ksiąg w myśl Kodexu cywilnego założonych. Aby jednak z takowego wpisu, choć później uskutecznionego, okazywało się właściwie pierwszeństwo, strony podając notę do Konserwatora podług przepisu artykułu 2148. kodexu cywilnego, wyrażą w niej prezentatę aktu, numer dawnego dziennika, i numer nowego rejestru.

Artykuł 3.

Przepisy ściągające się do wykonania artykułu 142. Prawa Sejmowego tej treści:

„Wszelkie tytuły do własności dóbr „nieruchomych, pochodzące z epoki praw „Konstytucyjnych, Xięstwa Warszawskie„go, lub z epoki Rządu Austrjacko-Gali„cyjskiego, powinny być wniesionemi do „Ksiąg Konserwatora hipotek z upłynie„niem najdalej roku jednego od dnia ogło„szenia niniejszego prawa. Po upłynieniu „tego czasu, ten tylko będzie mocen za„rządzać własnością dóbr nieruchomych, „i przeciw takiemu tylko uczynione być „mogą wpisy hipoteczne, którego xięga „Konserwatora, jako właściciela wymieni.

Artykuł ten jest dalszym ciągiem poprzedzających, i do tego wspólnego dąży z niemi celu, aby uzupełnić akta hipoteczne z różnych epok Rządu dochowane. Właściwie zaś ściąga się do uzupełnienia wiadomości o aktach względem nabycia dóbr nieruchomych, pod powagą praw Austrjacko-Galicyjskiego i Xięst: Warszaw: zawartych. Nie jest tu mowa o zupełnem odnowieniu wszystkich takowych aktów, i połączeniu ich w nowe xięgi, bo jedno i drugie rozpocznie się dopiero z nadejściem terminu prekluzyjnego, ale o podaniu do xiąg hipotecznych aktów, które pochodzą z epoki tych praw, o których ani xięgi, lub rejestra bądź za Rządu Austrjacko-Galicyjskiego, bądź pod powagą praw Xięstwa Warszawskiego utrzymywane, żadnej jeszcze nie zawierają wiadomości. Dopiero po podaniu tych tytułów mocnemi będą takowi, do xiąg dotąd jeszcze nie wpisani, nabywcy zarządzać własnością dóbr przez siebie nabytych.

Że zaś tak podług przepisów Kodexu w artykule 1582. zawartych; jako też podług przepisów ustawy cywilnej dla Galicji zachodniej, kontrakt z podpisem prywatnym o kupno dóbr nieruchomych zawarty jest ważnym, przeto Konserwatorowie odmówić nie mogą przyjęcia takowych prywatnych kontraktów do hipoteki.

Artykuł 4.

Przepisy ściągające się do wykonania artykułu 143. prawa Sejmowego tej treści:

„Od dnia ogłoszenia niniejszego pra„wa, aż do zaprowadzenia nowego po„rządku hipotecznego, wszelkie czynności „między żyjącemi o własność dóbr nieru„chomych zawierane, bydź powinny w „formie urzędowej: a dopóki nie zostały „podane do bióra konserwatora i wcią„gnięte do rejestrów, uważane są jako „stosujące się do osób tylko, niestanowią„ce prawa rzeczowego.

Przepisy artykułu tego tyle się tylko dotyczą konserwatorów, iż żadnych kontraktów o własność dóbr nieruchomych z podpisem prywatnym, od dnia ogłoszenia prawa sejmowego zawieranych, do hipoteki przyjmować nie mogą.

Artykuł 5.

Przepisy ściągające się do wykonania artykułu 144 Prawa Sejmowego tej treści:

„Wszelkie tajne, czy prawne hipoteki, pochodzące z epoki zaprowadzenia praw konstytucyjnych Xięstwa Warszawskiego, aż do dnia ogłoszenia niniejszego prawa, powinny być wpisane do rejestrów hipotecznych w przeciągu najdalej roku jednego, bez obowiązku opłaty stępla, a od dnia ogłoszenia niniejszego prawa, nie będą miały miejsca hipoteki prawne, jak tylko z obowiązkiem wpisania ich do xiąg.

Ponieważ prawo stanowi, w jakim sposobie hipoteki prawne do xiąg wpisanemi być powinny, a przepis powyższego artykułu zawiera istotnie tylko obowiązki dla tych, których się hipoteka prawna dotycze, przeto niepotrzebują konserwatorowie w tym względzie żadnej instrukcji; dosyć im będzie wiedzieć, iż stosowne w tym względzie wyszły polecenia do Prokuratorów i Sądów Pokoju.

Artykuł 6.

Przepisy względem wydawania wykazu hipotecznego w częściach kraju, które zostawały pod porządkiem hipotek Pruskich.

Konserwatorowie wydając wykaz całego stanu hipotecznego, powinni go podzielić na cztery części:

I. Wykaz stanu hipotecznego aż do ustania Rządu Pruskiego.

II. Wykaz stanu hipotecznego od ustania Rządu Pruskiego aż do 1. Maja 1808; i w tym to wykazie, co się tycze dokumentów jeszcze do hipoteki niewciągnionych, powinni umieścić wyciąg z rejestru podług artykułu 140. prawa Sejmowego, przez nich sporządzić się mianego, lub zaświadczyć, iż z epoki tej nie masz żadnych dokumentów podanych do hipoteki.

III. Wykaz stanu hipotecznego od 1. Maja 1808. aż do założenia nowych xiąg w myśl Kodexu cywilnego, i instrukcji hipotecznej z dnia 21 Września 1809. W tym wykazie, co do dokumentów niewciągnionych do hipoteki, postąpią sobie jak jest pod liczbą drugą przepisano.

IV. Wykaz stanu hipotecznego od założenia nowych xiąg w myśl Kodexu Cywilnego, aż do daty wydanego wykazu.

Artykuł 7.

Przepis w tym samym przedmiocie względem części kraju, które zostawały dawniej pod prawem Austrjacko-Galicyjskiem, Galicją Nową zwanych.

Wykaz hipoteczny dóbr, dawniej w tak zwanej Nowej Galicji położonych, gdy ma być, ile możność tego dozwala, zbliżonym do zupełności, zamykać w sobie powinien trzy epoki:

I. Wykaz stanu hipotecznego z dawnych aktów Polskich.

Tu wyrazić należy, z jakiego rodzaju aktów Polskich jest czerpany. np. debitorum, od którego roku się poczyna, i z którym się kończy.

II. Wykaz stanu hipotecznego z aktów za Rządu Austrjacko-Galicyjskiego utrzymywanych, aż do wprowadzenia hipoteki Nowej w myśl Kodexu Cywilnego.

III. Wykaz stanu hipotecznego z nowych xiąg w myśl kodexu cywilnego utrzymywanych, aż do daty wydanego wykazu.

Artykuł 8.

Przepis w tym samym przedmiocie względem części kraju, które zostawały dawniej pod prawem Austrjacko-Galicyjskiem, Galicją Starą zwanych.

Wykaz hipoteczny dóbr dawniej w tak zwanej Starej Galicji położonych, zamykać w sobie będzie dwie epoki.

I. Wykaz stanu hipotecznego z Tabuli, która we Lwowie utrzymywaną była.

II. Wykaz stanu hipotecznego z nowych xiąg w myśl kodexu cywilnego utrzymywanych.

Instrukcja niniejsza ma być przesłaną do wszystkich sądów cywilnych dla wiadomości i udzielenia jej Konserwatorom, ma bydź oraz ogłoszoną przez Gazety Warszawskie, i Dzienniki wszystkich Województw.

Działo się na posiedzeniu Kommissji Rządowej Sprawiedliwości dnia 20. Marca 1819.

Minister Prezydujący
W. Sobolewski.
Sekretarz Jeneralny
J. Hankiewicz.

Wydawcy odpowiedzialni. Hrabia Kicinski J. Morawski